

แบบสรุปลองค้ความรู้จากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเกษตร ปี 2552

องค์ความรู้จากโครงการ

- โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน
- โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน

แหล่งที่มาขององค์ความรู้ ชื่อ..... นายจूरรัตน์.....นามสกุล..... หวลถนอม.....

ที่อยู่..... 168 หมู่ 2 ต. หนองเสม็ด อ. เมือง จ. ตราด

ชื่อผู้รวบรวมองค์ความรู้ ชื่อ..... นางสาวลำยอง.....นามสกุล..... ศรีนิภา.....

ตำแหน่ง..... นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สังกัด..... สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองตราด

*****

การลดต้นทุนการผลิตข้าว

ปัจจุบัน ต้นทุนการผลิตข้าวมีแนวโน้มสูงขึ้น สาเหตุสำคัญมาจากการที่น้ำมัน ปุ๋ยเคมี และสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ราคารับซื้อข้าวยังคงตกต่ำ ดังนั้น เกษตรกรมีความจำเป็นที่จะต้องลดต้นทุนในการผลิตข้าวให้ได้ โดยให้ใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ถูกต้องและเหมาะสม เช่น การใช้เมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การลดการเผาตอซังและฟางข้าว การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสานเพื่อลดการใช้สารเคมี เป็นต้น

ลุงจู่ หรือ นายจूरรัตน์ หวลถนอม หมอเดินอาสาตำบลหนองเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดตราด กล่าวว่าในปัจจุบันที่ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ชาวนาจะอยู่รอดได้จะต้องพึ่งตนเองให้มาก และลดต้นทุนในการผลิตให้ได้ ในขณะที่เดียวกันต้องเพิ่มผลผลิตข้าวให้สูงขึ้นด้วย ซึ่งตนเองเน้นการปรับปรุงบำรุงดินในนาข้าวให้มีความอุดมสมบูรณ์เพราะเชื่อว่าดินที่ดีจะส่งผลให้ข้าวเจริญเติบโตได้ดีตามไปด้วย จากเดิมที่สภาพนามีปัญหาดินเค็มและมีความเป็นกรดสูง ได้ใช้ปูนมาร์ลในการปรับค่าความเป็นกรด-ด่างของดินให้เหมาะสมกับการปลูกข้าว และ

ใช้โซนออฟริกกันในการปรับปรุงบำรุงดิน เนื่องจากโซนออฟริกกันมีความทนทานต่อสภาพดินเค็มได้ดี และสามารถเจริญเติบโตในดินที่มีน้ำท่วมขังได้ และเมื่อไถกลบลงในดินยังเป็นการเพิ่มปริมาณ

อินทรียวักดูในดินด้วยซึ่งจะช่วยลดระดับความเค็มของดินได้ นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มจำนวนจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดินอีกด้วย วิธีการปลูกโสนอัฟริกันเพื่อเป็นปุ๋ยในนาข้าวก็คือ หลังจากทำการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ในช่วงต้นเดือนเมษายนก็ทำการไถพลิกหน้าดินในแปลงนา และนำเมล็ดพันธุ์โสนอัฟริกันไปหว่านในอัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่ หลังจากโสนอัฟริกันมีอายุประมาณ 60 วัน ก็ทำการไถกลบและทำนาต่อได้เลย

สำหรับวิธีการลดต้นทุนในการผลิตทำได้โดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ต่ำ 20 กิโลกรัมต่อไร่ โดยให้เหตุผลว่าถ้าใช้เมล็ดพันธุ์มากจะทำให้ดินข้าวแตกกอน้อย โรคและแมลงรบกวน และลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยปล่อยให้มีการควบคุมศัตรูพืชตามธรรมชาติ มีเพียงการป้องกันกำจัดหอยเชอรี่ซึ่งจะใช้วิธีการเก็บตัวและใช้หอยเชอรี่มาทำน้ำหมักชีวภาพซึ่งนอกจากจะลดต้นทุนค่ากากชาแล้ว ยังได้ปุ๋ยมาใช้ในนาอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีเคล็ดลับในการลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีด้วยสูตรปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากน้ำปัสสาวะซึ่งได้จากการนำน้ำปัสสาวะ 10 ลิตร และกากน้ำตาล 1 ลิตร หมักทิ้งไว้ 20 วัน จากนั้นนำน้ำหมักสาดให้ทั่วแปลงนาในอัตราน้ำหมัก 1 ส่วนต่อน้ำ 8 ส่วน โดยใช้เพียงครั้งเดียวหลังจากหว่านข้าวไปแล้ว 30 วันเท่านั้น ซึ่งสามารถทดแทนการใช้ปุ๋ยยูเรียได้ ทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวลดลงได้มาก

ลุงจุกกล่าวปิดท้ายว่า การใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพจากน้ำปัสสาวะสามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในนาข้าวได้เป็นอย่างดี ในขณะที่การไถกลบโสนอัฟริกันในพื้นที่นาอย่างสม่ำเสมอก็ช่วยให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การปลูกโสนอัฟริกันก็ใช้เวลาเพียง 2 เดือน คือ ช่วง เม.ย.-พ.ค. ทำให้ชาวนามีเวลาปลูกพืชหลังนาเพื่อสร้างรายได้เสริมอีกด้วย

*****